

3. JÉZUS MEGMOSSA A TANÍTVÁNYAI LÁBÁT

gyülekezeti óraszám: 1. egyházi óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Bolyki János: Igaz tanúvallomás, Osiris Kiadó, Budapest, 2001, Bartha Tibor (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon II., Kálvin Kiadó, Budapest, 1995; Kálvin János: János evangéliuma magyarázata II., Kálvin Kiadó, Budapest, 2011.)

A lábmosás gyakorlata:

Az antik világban keleten ezt a szokást a háztartáshoz tartozók egymás között gyakorolták, illetve a vendégeknek is kijárt. Végezhetette családtag vagy rabszolga, mindig alá-, fölérendeltséget, vagy a családtagok, vendégek egymás közötti viszonyára nézve összetartozást fejezett ki. Bibliai példák szerint a lábmosás leginkább a rabszolgák feladata volt: 1Móz 18,4; Lk 7,44. A Jn 13-ban leírt lábmosásban az ősegyház az Istennel való közösség megvalósulását látta, ezért megbízatásként és sakramentálisan értelmezte, és gyakorolta az 1Tim 5,10 tanulsága szerint.

Jézus tettének okai:

A nagycsütörtöki lábmosással Jézus is elsősorban a tanítványaival való összetartozását akarta kifejezni, illetve azt, hogy másnapi kereszttáldozata által a tanítványok meg fognak tisztítani minden gyarlóságuktól és bűnüktől. Ugyanakkor János evangélista leírásában nagyon erősen hangsúlyoz egy további szempontot: Jézus mint a világ, a mindenek Ura, magát teljesen megalázva szolgál feladatát végez tanítványaival felé.

Az egész történet célja, hogy a tanítványok létükben, gondolkodásukban felismerjék és elismerjék Jézust, és azonosuljanak vele. „

Végül megszületik 'a hit': nem azzal a mosdatlan lábú vagy a megmosatás ellen tiltakozó tanítvány önmagammal kívánok azonos lenni, hanem azzal, akinek megmosták a lábát.– sőt egész egzisztenciáját, s most a másik tanítvány lábához is szívesen lehajlok, hogy azt tegyem vele, amit velem tett a Mester.”

A 6-10. versek szerint tehát az Úr Jézus szoteriológiai magyarázatot ad tettére, a 12-17. versekben pedig etikait. E kettő összefüggése nyilvánvaló: „Csak annak van Jézushoz köze, csak az szolgálhat neki, akit ő megtisztított a bűneitől. Akit ő megtisztított, attól viszont elvárja, hogy másoknak az ő lelkületével szolgáljon.”

Péter viselkedése:

Péter, mielőtt Jézus bármit is tett volna, egy kérdéssel vissza akarta tartani. Elsőre ez a kérdés dicséretesnek tűnik: tiszteletlenség lenne, ha Péter elfogadná, hogy a Mester mossa meg az ő lábát. Kálvin ezt írja Péter viselkedéséről: „Dicséretes szerénység volna, ha nem volna Isten szemében bármely tiszteletadásnál lényegesebb az engedelmisség. Az alázat igaz és egyetlen szabálya az, hogy engedelmeskedjünk Isten akaratának...”

Jézus figyelmezteti Pétert, hogy a lábmosás értelmét később fogja megérteni. Péter azonban megmakacsolja magát. Hiába igazította helyre a Mester, ő továbbra sem enged. „Amíg az ember nem tesz le arról, hogy szabadon ítélgesse Isten műveit, addig hiába igyekszik tiszteletét tanúsítani Isten iránt, mert az alázatosság leple alatt mindig kevélység fog rejtőzni.”

Amikor Péter azt hallotta, hogy elveszett, ha nem fogadja el a Krisztus által felajánlott tisztulást, végre megértette ennek fontosságát. Helyesen ismerte fel, hogy teljes egészében bűnnel van tele, ezért semmit sem ér, ha csak egyik testrészét mossa meg az Úr, arról viszont elfeledkezett, hogy már addig is mi mindent kapott a Megváltótól. Példája arra figyelmeztet mindnyájunkat, hogy a kapott kegyelemre emlékezve gondoljuk meg, mire lesz még szükségünk a jövőben.

„Jézus annyit mondott, hogy a kereszthalál áldozatának büntörlő ereje tisztává teszi őket (ti. a tanítványokat), s nincs szükség ennél többre (pl. keresztelő szekták kultikus mosakodásaira).

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom:* Gary Chapman: Kamaszokra hangolva: A tinédzserek öt szeretetnyelve, Harmat Kiadó, Bp. 2007.; Bolyki János: Igaz tanúvallomás, Osiris Kiadó, Budapest, 2001.)

A bibliai történet alapján az óra fő témája a Krisztusban uralkodó és tanítványai által is megtapasztalható alázat és engedelmség bemutatása, majd a gyakorlatban való megmutatkozásának elősegítése a mindennapokban. Az alázatos viselkedés nem általános viselkedésforma, amelyet bárhol el tud sajátítani a gyermek, hiszen nem biztos, hogy a környezete ezt a viselkedést várja el tőle. Nagyon sok szülő szeretné, ha gyermeke határozott, magabiztos lenne a mindennapokban, de legfőképpen a társaival szemben. Ennek következtében a hétköznapi életben az alázatos viselkedés sokszor háttérbe szorulhat. Tanításunkkal segítsünk megértetni a gyermekekkel, hogy mi az alázat és a meghunyászkodás közötti különbség, majd térjünk ki arra, hogy akkor, amikor Jézus alázatra tanít bennünket, mit akar nekünk megtanítani.

A kiskamaszok már nem követik egyértelműen a felnőtt társadalom mintáit; kezdik kialakítani saját, belső mintáikat. Feladatunk, hogy a hittanórákon arra adjunk példákat és lehetőséget, hogy a hétköznapi élet kérdéseiben találjanak választ és modellt arra, hogy Isten milyen viselkedésformát kíván tőlünk, tanítványoktól, amelyet aztán követni, gyakorolni tudnak a mindennapokban.

Ötödik osztályos korban megjelennek a nézeteltérések, klikkesedések.

Csoportmunka esetén segítsük a csoportok munkáját visszajelzéseinkkel, hogy a különböző csoportok tagjai egyaránt érezzék, hogy gondolataikat, érzéseiket, véleményüket szívesen meghallgatjuk és értékeljük azokat, még akkor is, ha nem mindig tökéletesek a válaszok.

A történet etikai tanulságai:

Jézus maga kimondja, hogy tette példa tanítványai számára, amelyet követniük kell szolgálatuk, hívő életük során. Az a tanítvány, akinek ő megmossa a lábát, köteles megmosni tanítványtársai lábát, azaz magát megalázva szolgálni nekik. E gondolathoz hasonló olvashatunk például Lk 22,24-27-ben, valamint Mk 10,32-35-ben. Végül az Úr kimondja, hogy „boldoggá” a fentiek megcselekvése tesz. A „boldog” kifejezés beengedési formula volt a jeruzsálemi templomba, amit a lévita papok a megérkezett zarándokoknak mondtak, miután alaposan kikérdezték őket (Zsolt 24,3; 33,12; 84,5). Itt, az Úr tanításában ez a kifejezés Isten országába beengedő formulává lesz. Az etikai intelem és a szoteriológiai megalapozottság összetetallozódik.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none">• Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban.• Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten:	<ul style="list-style-type: none">• Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban.• Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten:

<ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja segítséggel a tankönyvi szöveg alapján elmondani a lábmosás történetét. ○ Tudja segítséggel elmondani mit jelentett a jézusi korban a lábmosás. ○ Tudjon egy-két példát mondani az alázatos viselkedésre. ○ Tudja segítséggel értelmezni és megtanulni a lecke Igéjét: Példabeszédek 19,21 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja önállóan elmondani a tankönyvi szöveg alapján a lábmosás történetét és szimbolikáját. ○ Tudja megfogalmazni röviden mit jelent az jézusi alázatosság. ○ Tudja önállóan értelmezni és memorizálni a lecke Igéjét: Példabeszédek 19,21
---	--

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Jézus példája alázatra tanít bennünket is.

Kognitív cél: A jézusi alázatra és a Jézus által tanított alázat jellemzőinek tudatosítása.

Affektív cél: Az alázat pozitív megtapasztaltatásának érzelmi jellemzői.

Pragmatikus cél: Az alázatos viselkedés/szolgálat tudatos gyakoroltatása: arra bátorítás hogy a mindennapokban (hétköznapiakban) keressék az alázatosság lehetőségeit a tanulók.

Az óra részei	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszközök
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>1. Játék: „Ki vagyok?” nevetős, feszültségoldó, lábjáték. Könnyű vagy nehéz volt rájönni, hogy ki a láb tulajdonosa? Volt valami ismertető jel, amiből könnyen kitaláltátok?</p> <p>Az eddigi tanulmányok alapján idézzük fel a húsvéti ünnep eseményeit, hogy bele tudjanak illeszkedni a történetbe.</p> <p>Beszélgessünk a tanítványokról. Vannak, akiről bővebben is ír a Biblia, ezért az ő személyüket, Jézushoz való viszonyukat felidézhetjük. (Különös tekintettel Péter és Júdás személyére.)</p>	Tankönyv, Biblia
Feldolgozási javaslat	<p>1. Beszélgetés: Jézus cselekedetének szokatlanságára világítsunk rá. Beszéljünk a lábmosás ókori szokásairól. (Ki, kinek mikor és milyen szituációban moshatta meg a lábát.)</p> <p>Péter tiltakozásának eredete. Nem akart ő rosszat, tulajdonképpen első hallásra még alázatos cselekedetnek is tűnhet a lábmosás elleni felszólalása. Azonban Jézus egészen mást tanított és tanít erről!</p>	Tankönyv

	<p>Jézus még akkor is megmossa Júdás lábát, amikor tudja, hogy el fogja árulni. Mi tudunk-e szolgálni olyanoknak, akik szerintünk nem érdemlik meg? (Fontos itt kiemelni, hogy nem mi vagyunk az érdekelt döntői.)</p> <p>Különbség van a meghunyászkodás és az alázat között. Az alázatban tudjuk a helyünket, és Jézus alá, Isten akarata alá rendeljük magunkat, aki szolgálatra hív. A meghunyászkodás pedig azt jelenti, hogy nem tudjuk a helyünket és behódolunk bárkinek és bárminek, mert gyávák vagyunk.</p> <p>2. Aranymondás: <i>„Sokféle szándék van az ember szívében, de csak az Úr tanácsa valósul meg.”</i> (Péld 19,21)</p>	
Munkáltatás	Lehetőség: a munkafüzet feladataival.	Munkafüzet, karton vagy háztartási csomagoló papír, rajzeszközök

TOVÁBBI ÖTLETEK

Film

<https://www.youtube.com/watch?v=WrZ0IL6bavU>

<https://www.youtube.com/watch?v=yjogHX4TwOg>

KÉPELEMZÉSI ÉS SZÖVEGELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET

Tankönyv: 90-91. oldal

A képen látható: Tematikus szemléltető kép: Nyolc tanítvány és Jézus. A központi szereplő Jézus, amint az egyik tanítvány lábát mossa. A többiek csodálkoznak.

A szöveg: Az alázatos Jézus

Instrukció a kép-olvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Kép-olvasási javaslat:

- Kik vannak a képen?
- Hol történik a jelenet?
- Mikor történik?
- Miért mossa meg Jézus a tanítványok lábát?

- Mit jelentett ez abban az időben?
- Ma hogyan fejezzük ki a tiszteletünket mások felé?

2. Szövegelemzés

- Milyen alkalomból készültek Jézus és tanítványai a közös vacsorára?
- Mit tett Jézus a tanítványaival? Mi volt a szándéka? Miért?
- Mit jelent alázatosnak lenni? Mi a különbség az alázat és a megaláztatás között?
- Miért tiltakozott Péter?
- Hogyan tanította Jézus Pétert és a tanítványokat? Miért volt erre szükség?
- Miért mondta Jézus: „Ha nem moslak meg, semmi közöd sincs hozzám.”?
- Mit jelent ez? Hogyan „fordítanád le” a mai körülményekre?
- Mit jelent számodra, hogy te is alázatos tudsz lenni?

BESZÉLGETÉSPONTOK AZ ARANYMONDÁSHOZ

„Sokféle szándék van az ember szívében, de csak az Úr tervei valósulnak meg.”

- Neked milyen szándékaid vannak mára és holnapra?
- Mit gondolsz, melyik valósul meg? Miért?

EGYÉB ÖTLETEK

1. Feladat: Mai példák

Amikor a Mester szolgál a tanítványoknak!

Gyűjtsetek mai példákat:

- a tanár tanul a diáktól
- énektanár meghallgatja a rockbandát
- az anyuka/apuka kutyusosat, homokozósat...játszik
- amikor a főnök kikéri a beosztottja tanácsát

Megbeszélendő kérdés: Te kinek tudnál alázatosan szolgálni? Olyanokra is gondolj, akiket nem túlzottan kedvelsz!

2. Szituációs játék a szolgálat témakörében. (ld. internetes forrás javaslatok).

A játék végén beszélgetsetek arról, hogy milyen érzés volt a szerepben benne lenni, eljátszani? Mást tettél volna-e a mindennapi életben, mint a játékban?

3. Képregény készítés.

Csoportokban végezzétek el a feladatot. Osszátok részekre a történetet, és minden csoport maga történeti egységét rajzolja meg. Ha elkészült a képregény, fűzzétek össze és közösen nézzétek meg, hogy mit alkottatok. Beszélgetsetek egy-egy jellegzetes ábráról, arckifejezésről, mindarról, ami nagy hatással van a gyerekekre a képregény nézése közben. Az osztályterem figyelemfelkeltő „dísz” is lehet egy ideig, hogy az elkészült munkát azok a tanulók is megnézhessék, akik nem járnak református hittanóra.

4. Szociális intézmény látogatása.

Cél: Segíthettek másoknak-élmény megtapasztalása. Összegezzétek a tapasztalatokat!

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

1. feladat:

Két kép, 10 különbség. Keresd a képek közötti eltérést!”

Instrukció:

Önálló munka, melyben az első három leggyorsabbat és legügyesebbet jutalmazhatjuk.

Megoldás: A 10 különbség:

2. feladat:

Vajon mit mondhatott Péter a családjának, amikor elmesélte otthon a lábmosás történetét?

Instrukció

Önálló vagy páronkénti feladatmegoldás is lehetséges. Beszéljünk a megoldásokról, a gyerekek elképzeléseiről. Nagyon jó lehetőséget ad ennek a feladatnak a végiggondolása, leírása arra, hogy a történet lényeg újra átéljék a gyerekek.

3. feladat:

Mit gondolsz, mit jelent ma Jézus példáját követve alázatosnak lenni? Készíts egy plakátot a következő címmel: „Jézust követve, alázatosan!”

Instrukció:

Ha nehéznek bizonyul a feladat első hallásra, segítsünk a gyerekeknek és néhány támpontot ismételjünk el mindabból, amely a tanításkor elhangzott. Ezt a feladatot is csoportok tudják a legjobban elkészíteni. Fel lehet használni újságpapírból kivágott képeket, színes lapokat, vagy különböző rajzeszközöket. Az elkészült plakátokat a csoport mutassa be és mondják el, hogy mit szerettek volna kiábrázolni.

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Református énekeskönyv: 200. dics. 4.6. verse Ó maradj áldásoddal

Református énekeskönyv: 467. dics.1-2. 5. verse: Mily jó, ha büntől már szabad